

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 52/05-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. februára 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Ľ. T., bytom Z., zastúpeného advokátom JUDr. M. V., Z., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 313/2002 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ľ. T. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. novembra 2004 doručená sťažnosť Ľ. T., bytom Z. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. V., Z., ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 313/2002.

Sťažovateľ uviedol, že 8. apríla 2002 podal na okresnom súde návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti voči plnoletému synovi R. T. (ďalej aj „odporca“). Sťažovateľ bol

pôvodne zaviazaný prispievať na výživu odporcu rozsudkom okresného súdu sp. zn. P 239/85 z 11. júna 1998 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) sp. zn. 18 Co 345/98 z 10. septembra 1998 sumou 900 Sk mesačne.

Okresný súd nariadil prvé pojednávanie vo veci na 22. apríl 2002. Pojednávanie bolo následne odročené na neurčito bez uvedenia dôvodu. Ďalšie pojednávanie vo veci sa na základe žiadosti právneho zástupcu sťažovateľa z 28. októbra 2002 uskutočnilo 16. decembra 2002. Pojednávanie bolo odročené na 18. december za účelom vyhlásenia rozhodnutia. Na tomto pojednávaní okresný súd vyhlásil rozsudok, ktorým návrh zamietol. Na základe sťažovateľom podaného odvolania krajský súd uznesením sp. zn. 16 Cop 109/03 z 28. novembra 2003 rozsudok okresného súdu z 18. decembra 2002 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie uložiť mu doplniť dokazovanie vo veci.

Okresný súd nariadil pojednávanie na 29. marec 2004. Pojednávanie bolo odročené na neurčito. Podľa sťažovateľa okresný súd vo veci „*riadne nekonal*“ a bol „*nečinný aj niekoľko mesiacov*“, preto podal 6. septembra 2004 predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy v označenom konaní podľa § 17 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 80/1992 Zb.“). Po podaní sťažnosti nariadil okresný súd pojednávanie na 6. október 2004. Následne pojednával aj 25. októbra 2004 a 27. októbra 2004. Na pojednávaní konanom 27. októbra 2004 vyhlásil okresný súd vo veci rozsudok, ktorým zrušil vyživovaciu povinnosť sťažovateľa k odporcovi s účinnosťou od 24. októbra 2004. Konanie tak trvalo takmer dva a pol roka, čo podľa názoru sťažovateľa nezodpovedá povahe a zložitosti predmetnej veci.

Sťažovateľ tvrdí, že v tejto súvislosti neobstojí ani argumentácia predsedu okresného súdu obsiahnutá v jeho odpovedi na jeho sťažnosť podľa § 17 zákona č. 80/1992 Zb., podľa ktorej nemohol okresný súd vo veci konať a následne rozhodnúť, pretože odporca sa dlhodobo zdržiaval v cudzine. Sťažovateľ v tejto súvislosti namieta, že okresný súd

„... nevykonával v období od apríla 2002 do augusta 2004 žiadne opatrenia na zabezpečenie žalovaného na pojednávaní, nevykonával jediný procesný úkon smerujúci k zisteniu pobytu žalovaného v cudzine, resp. k získaniu ďalších pre súdne konanie relevantných informácií. Rovnako sa tak v danom prípade ponúkala možnosť využiť postup podľa ustanovenia § 29 ods. 2 o. s. p., t. j. ustanovenia opatrovníka účastníkovi konania. Okresný súd v Spišskej Novej Vsi neorganizoval svoj procesný postup v súlade s ustanoveniami o. s. p. v platnom znení, najmä § 6 a § 100 o. s. p., podľa ktorých súd postupuje v konaní so všetkými účastníkmi tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná a akonáhle sa konanie začalo, postupuje v ňom súd bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Toto naše tvrdenie opierame o tú skutočnosť, že ak súd mal vedomosť o tom, že žalovaný sa dlhodobo zdržuje v cudzine, absolútne zbytočne predvolával účastníkov na pojednávanie konané v dňoch 16. 12. 2002 a 29. 3. 2004 a v rozpore s touto vedomosťou rozhodol v neprospech sťažovateľa...“

Sťažovateľ uzatvára, že podľa jeho názoru „... ku zbytočným prietahom v súdnom konaní došlo v čase od podania návrhu, t. j. apríla 2002 do novembra 2002, a následne v čase od apríla do augusta 2004“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ prostredníctvom právneho zástupcu žiadal, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1/ Okresný súd v Spišskej Novej Vsi v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 313/2002 porušil základné právo L. T. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2/ L. T. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 80.000,- Sk (slovom osemdesiat tisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd v Spišskej Novej Vsi povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Na základe výzvy ústavného súdu z 20. decembra 2004 sa k sťažnosti vyjadril okresný súd listom sp. zn. Spr 2078/04 z 11. januára 2005 vrátane stanoviska zákonnej sudkyne v posudzovanom konaní, v ktorom okrem iného uviedla : *«Dňa 8. 4. 2002 žalobca*

L. T., právne zastúpený JUDr. P. H., advokátom vo Z. podal na tunajší súd žalobu o zrušenie vyživovacej povinnosti, kde v žalobe uviedol, že ju žiada zrušiť k mal. synovi R. T., a proti M. T., matke dieťaťa. Nakoľko už v čase podania žaloby bol žalovaný R. T. plnoletý, súd takto zistil, že aj keď žalobca mal právneho zástupcu, žaloba v časti označenia pasívne legitimovaných subjektov nebola správna.

Dňa 11. 4. 2002 súd vyzval žalobcu, aby predložil k žalobe potrebné dôkazy, vyzval ho k zaplateniu súdneho poplatku z návrhu a vytýčil termín pojednávania na 22. apríla 2002.

Na pojednávaní dňa 22. 4. 2002 žalobca bol osobne prítomný, pojednávania sa zúčastnil aj jeho právny zástupca JUDr. P. H., ktorých súd vyzval na úpravu žaloby vzhľadom na to, že L. T. je plnoletý a nakoľko žalovaní neprevzali predvolania na pojednávanie, súd vyzval žalobcu a JUDr. H., aby v lehote 20 dní doplnili žalobu s oznámením adresy pobytu žalovaného R. T.

Žalobca a jeho právny zástupca nedodržali súdom stanovenú lehotu, neoznámili adresu pobytu žalovaného. Dňa 23. 9. 2002 JUDr. P. H. písomne oznámil súdu, že iné adresy žalovaných ako uviedli v pôvodnom návrhu nie sú známe, preto žiadali súd, aby on vykonal dokazovanie a zistil pobyt žalovaných. Súd však ešte pred prevzatím tohto písomného oznámenia právneho zástupcu žalobcu dňa 27. 5. 2002 vyzval M. T., aby oznámila miesto pobytu jej syna a dňa 26. 7. 2002 urgoval výzvu žalobcovi a jeho právnenému zástupcovi na doplnenie adries žalovaných. Súd teda nebol vo veci nečinný, práve naopak vynaložil všetko úsilie na zistenie adresy pobytu syna žalobcu.

V súvislosti s vyššie popísanými úkonmi ako konajúca sudkyňa dôrazne odmietam tvrdenie žalobcu a jeho právneho zástupcu uvedené na druhej strane sťažnosti v časti I. popísanej ako skutkový stav, kde nepravdivo uvádzajú: „Súd 22. apríla 2002 odročil pojednávanie bez uvedenia dôvodu na neurčito“.

Výsledkom dokazovania zo strany súdu bolo, že dňa 18. 7. 2002 matka R. T., M. T. súdu písomne oznámila, že syn R. študuje v Sydney v Austrálii a pričom jednu formu štúdia ma ukončiť v októbri 2002 a následne má nastúpiť na ďalšiu formu štúdia.

V mesiaci august a september som ako konajúca sudkyňa čerpala zákonnú dovolenku a po prevzatí oznámenia dňa 23. 9. 2002 zo strany žalobcu, že doposiaľ im nie je známa adresa žalovaného, súd dňa 11. októbra 2002 v rámci urýchlenia dokazovania vo veci

vyzval matku M. T., aby predložila súdu potvrdenie o návšteve školy syna, k čomu táto dňa 23. októbra 2002 pristúpila. Do uvedeného dátumu právny zástupca žalobcu nepristúpil k úprave žaloby a neoznámil súdu adresu žalovaných. Napriek tomu dňa 6. novembra 2002 žiadal, aby súd vytýčil termín pojednávania a vo veci rozhodol aj napriek tomu, že žalobca nepredložil žiadne doklady.

Dňa 29. 12. 2002 súd vytýčil termín pojednávania, ktorého sa zúčastnil koncipient advokáta JUDr. P. H. a to JUDr. M. V., ktorý na pojednávaní uviedol, že žalobca nemá vedomosť o tom, aby jeho syn študoval v cudzine. Žalobu proti M. T. zobral späť, a preto súd proti tejto žalovanej konanie zastavil. Matka R. T. ho zastupovala na pojednávaní dňa 16. 12. 2002 ako splnomocnená zástupkyňa pričom plnomocenstvo bolo súdu doručené z cudziny dňa 28. 12. 2002. Súd teda konal v záujme urýchlenia veci takýmto spôsobom, aj keď procesne pochybil. Nebolo teda v žiadnom prípade v úmysle súdu spôsobovať v danej veci prieťahy v konaní.

(...) súd vo veci rozhodol na základe dôkazov, ktoré predložila matka ako jeho splnomocnená zástupkyňa, a to na základe písomného potvrdenia R. T. o návšteve dennej formy štúdia v cudzine. Predmetné dôkazy sú založené v spise. Žalobca teda do vyhlásenia rozsudku nepredložil súdu žiadne dôkazy o svojom tvrdení, ponechával dôkazné bremeno na žalovaného, a ako on aj jeho právny zástupca nedodržiaval pokyny a výzvy súdu a súdom určené lehoty. Toto konanie žalobcu ja ako konajúca sudkyňa hodnotím ako konanie, ktoré sťažovalo postup súdu.

Dňa 6. 2. 2003 žalobca prostredníctvom právneho zástupcu (...) podal proti rozsudku tunajšieho súdu odvolanie (...).

Dňa 10. 3. 2003 bol spis predložený Krajskému súdu v Košiciach. Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 28. novembra 2003, ktoré bolo tunajšiemu súdu doručené 19. 2. 2004, vec zrušil a vrátil ju na ďalšie dokazovanie. (...) Dňa 19. 2. 2004, teda hneď v deň, ako súd doručil rozhodnutie tunajšiemu súdu som ako konajúca sudkyňa vyzvala žalobcu k predloženiu mzdových listov a ďalších dôkazov, ktoré by preukázali osobné, majetkové pomery žalobcu, jeho manželky a jeho vyživovaciu povinnosť voči ostatným osobám. Napriek tejto výzve žalobca opäť nesplnil pokyn súdu, pri ďalšom dokazovaní nespocoval, a preto súd dňa 12. 3. 2004 vytýčil termín pojednávania na 29. 3. 2004

a opakovane vyzval žalobcu a jeho splnomocneného zástupcu, toho času už JUDr. J. S. k predloženiu súdom požadovaných dôkazov.

Žalobca sa pojednávania dňa 29. 3. 2004 osobne nezúčastnil a jeho právny zástupca predložil súdu potrebné dôkazy priamo na pojednávaní. Týmito dôkazmi bol rozsudok č. k. Nc 540/98 Okresného súdu vo Zvolene o ďalšej vyživovacej povinnosti žalobcu, prehľad príjmov žalobcu od podania žaloby od apríla 2002 do februára 2004. Žiadne iné dôkazy žalobca súdu nepredložil. Na uvedenom pojednávaní JUDr. V. doslovne v zápisnici uviedol, že v predmetnom štádiu konania má ďalšie návrhy, a to aby súd prostredníctvom Ministerstva školstva skúsil zistiť o akú formu štúdia sa jedná u žalovaného a cez Daňový úrad Bratislava 1, či žalovaný odvádza dane zo svojich príjmov v Austrálii.

Splnomocnená zástupkyňa žalovaného na predmetnom pojednávaní opakovane uviedla, že jej syn navštevuje formu denného štúdia v cudzine, nevedela však presne popísať o aké formy štúdia sa jedná a oznámila súdu, že zadováži písomne dôkazy o štúdiu, upozornila však, že toto dokazovanie bude trvať dlhšie, nakoľko korešpondencia so synom, ktorý je v Austrálii je zdĺhavá.

Dňa 31. marca 2004 súd vyzval Daňový úrad v Bratislave 1, aby oznámil súdu, či R. T. je daňovým poplatníkom v cudzine a ďalej vyzval Ústav informácií a prognóz školstva v Bratislave aby oznámil súdu, či forma štúdia, ktorú navštevuje žalovaný v cudzine je kvalifikovaná ako zahraničné štúdium, ktoré sa u nás posudzuje ako sústavná príprava na budúce povolanie podľa § 40 ods. 1, 2 zák. č. 387/1996. Súd obdržal odpovede na výzvy 26. apríla 2004 a 19. apríla 2004. Vo veci však nebolo možné ešte rozhodnúť len na základe týchto dôkazov, pretože súd musel viesť ďalšie dokazovanie, a to v intenciách odôvodnenia uznesenia krajského súdu, v zmysle ktorého musel náležite zisťovať súd zárodkové pomery vyplývajúce z brigádnickej činnosti žalovaného, aké sú jeho náklady spojené so štúdiom v Austrálii, aké sú jeho ostatné odôvodnené potreby. Žalobca o týchto skutočnostiach nepredkladal žiadne dôkazy, žalovaný bol naďalej v cudzine, pojednávania sa nemohol osobne zúčastňovať a splnomocnená zástupkyňa - matka žalovaného je pochopiteľné, že nevedela tieto údaje naspamäť, musela so synom komunikovať písomne, takže súdu bolo zrejmé, že proces dokazovania nebude jednoduchý. V tejto časti môjho vyjadrenia k ústavnej sťažnosti kategoricky odmietam tvrdenie žalobcu a jeho právneho zástupcu, že som riadne nekonala v predmetnej veci a nebola som účinná niekoľko mesiacov. O tom svedčia

písomné prípisy referujúceho spisu, kde som po obdržaní dôkazov v apríli 2004, dňa 27. apríla 2004 opätovne vyzvala matku žalovaného, aby súdu oznámila v akom štádiu vybavovania je zabezpečenie písomných dôkazov od syna a súd dňa 10. 5. 2004 obdržal odpoveď, že tieto dôkazy zatiaľ od syna neobdržala, nakoľko tento jej odpovedá na jej písomnú poštu až po mesiaci. Dňa 10. 5. 2004 súd preto odročil pojednávanie na dobu dvoch mesiacov, resp. do obdržania písomnej zásielky matky žalovaného, dňa 27. 7. 2004 súd opätovne vyzval M. T. k predloženiu dôkazov, táto odpovedala, že písomné dôkazy zatiaľ neobdržala, avšak oznámila súdu, že jej syn koncom septembra 2004 sa vráti na Slovensko, a tak bude môcť na pojednávaní osobne vypovedať. Preto súd odročil pojednávanie do 1. októbra 2004 a následne dňa 6. októbra 2004 vytyčil pojednávanie, ktorého sa žalovaný osobne zúčastnil.

Toto pojednávanie odročil za účelom ďalšieho dokazovania, nakoľko žalovaný nemal na poslednom pojednávaní k dispozícii všetky listinné dôkazy preukazujúce jeho tvrdenia o príjmoch a výdajoch v Austrálii a zároveň žalovaný navrhol ďalšie dokazovanie výsluchmi svedkov. Dňa 27. októbra súd ukončil dokazovanie, vypočul navrhnutých svedkov a vo veci za prítomnosti JUDr. M. V., za neprítomnosti žalobcu a za prítomnosti žalovaného rozhodol. Tu je potrebné zdôrazniť, že právny zástupca žalobcu na pojednávaní z výsledkov dokazovania sám zistil, že žalovaný do 24. októbra 2004 sa štúdiom v cudzine pripravoval na budúce povolanie, a teda nebol dôvod na zrušenie vyživovacej povinnosti do uvedeného dátumu. Preto právny zástupca zobral návrh v časti zrušenia vyživovacej povinnosti od 1. 5. 2002 do 24. októbra 2004 späť. Súd následne v tejto časti konanie zastavil. V prevyšujúcej časti súd žalobe vyhovel, pričom zúčastnené strany s rozsudkom súhlasili a vzdali sa práva odvolania proti nemu.

S poukazom na vyššie popísané skutočnosti považujem tvrdenie žalobcu a jeho právneho zástupcu v sťažnosti uvedené v II. časti ako právny stav, že som ako konajúca sudkyňa od apríla 2002 do augusta 2004 neurobila žiadne opatrenia na zabezpečenie žalovaného na pojednávaní a nevykonala jediný procesný úkon za nepravdivé a ústavný súd zavádzajúce. Z obsahu spisu predsa jasne vyplýva, že súd vo veci v tomto období konal, a to dostupným spôsobom zabezpečoval dôkazy od žalovaného, ktoré sa iným spôsobom ako písomnou korešpondenciou s ním, aj keď nepriamo prostredníctvom splnomocnenej zástupkyne nedali získať. Sťažovateľ uvádza, že súd mohol využiť postup podľa § 29 ods. 2

O. s. p. a ustanoviť žalovanému opatrovníka. Takýto postup predsa vôbec nebol potrebný, nakoľko žalovaný mal splnomocnenú zástupkyňu svoju matku, ktorá sa pojednávani pravidelne zúčastnila a bola pri zabezpečení dôkazov súdu nápomocná. Tak tieto tvrdenie sťažovateľa, že súd zbytočne predvolal účastníkov na pojednávanie je absolútne nepodložené. Svedčia o tom obsahy zápisníc z pojednávani zo dňa 29. marca 2004, kedy konečne na pojednávani právny zástupca žalovaného predložil súdom dovtedy požadované dôkazy. Tak isto obsah zápisnice zo dňa 16. 12. 2002 svedčí o potrebe tohto pojednávania, kedy konečne až na tomto pojednávani (podotýkam že žalobcovi a právnenmu zástupcovi bolo od podania žaloby známe, že žalovaný je už plnoletý), žalobca prostredníctvom koncipienta právneho zástupcu zobral návrh voči žalovanému v 1. rade späť a na tomto pojednávani bol žalobca prvýkrát osobne prítomný a súdom vypočutý. Nesúhlasím teda s tvrdením sťažovateľa, že takýto procesný postup súdu bol neefektívny. Opäť poukazujem na to, že ako je z obsahu spisu zrejmé, žalobca nebol v tomto konaní dostatočne súčinný, práve naopak sťažoval postup súdu. (...)»

II.

Z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu okresného súdu, ktorý si ústavný súd vyžiadal, vyplýva nasledovný priebeh a stav posudzovaného konania.

Sťažovateľ podal 8. apríla 2002 na okresnom súde návrh na začatie konania, v ktorom sa domáhal zrušenia vyživovacej povinnosti proti svojmu plnoletému synovi R. T.

Pokynom súdnej kancelárie z 11. apríla 2002 nechala vo veci konajúca sudkyňa pripojiť spis okresného súdu sp. zn. P 239/85 (vo veci určenia výživného na odporcu), vyzvať sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za návrh, zaslať návrh na vyjadrenie odporcovi a nariadila vo veci pojednávanie na 22. apríl 2002.

Súdny poplatok bol zaplatený 22. apríla 2002. V ten istý deň okresný súd pojednával vo veci. Pojednávanie, na ktorom sa nezúčastnili odporca (predvolanie sa mu nepodarilo doručiť) ani jeho matka (označená v návrhu ako účastník konania) bolo odročené o 20 dní.

Okresný súd vyzval sťažovateľa na úpravu návrhu vzhľadom na skutočnosť, že odporcom je plnoletá osoba, a zároveň mu uložil oznámiť v uvedenej lehote aktuálne miesto pobytu odporcu.

Vo veci konajúca sudkyňa uložila 27. mája 2002 súdnej kancelárii vyzvať matku odporcu, aby v lehote 10 dní oznámila miesto pobytu odporcu, ako aj kde je odporca zamestnaný. Obdobne uložila vo veci konajúca sudkyňa 26. júla 2002 súdnej kancelárii vyzvať právneho zástupcu sťažovateľa, aby v lehote 10 dní oznámil miesto pobytu odporcu. List matky odporcu, ktorým reagovala na výzvu okresného súdu, bol okresnému súdu doručený 18. júla 2002. Matka odporcu oznámila, že jej syn je študentom „*Lloyds International College*“ v Sydney, ktoré má ukončiť v októbri 2002 s tým, že nastupuje na štúdium v novej škole v dĺžke dvoch rokov, o čom bude spôsobilá predložiť v novembri 2002 potvrdenie.

Vo veci konajúca sudkyňa uložila 23. augusta 2002 súdnej kancelárii vyzvať matku odporcu, aby predložila okresnému súdu písomné potvrdenie o štúdiu odporcu v Austrálii, a uložiť spis na lehotu do októbra 2002.

Právny zástupca sťažovateľa listom z 18. septembra 2002 (doručeným 23. septembra 2002) oznámil, že iné adresy odporcu a jeho matky okrem adresy označenej v návrhu na začatie konania nie sú sťažovateľovi známe a pre prípad, že títo nepreberajú zásielky súdu, navrhol vykonať šetrenie v Centrálnnej evidencii pobytu obyvateľov v Banskej Bystrici a v prípade negatívneho výsledku ustanoviť odporcovi opatrovníka podľa § 29 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a nariadiť vo veci pojednávanie.

Vo veci konajúca sudkyňa uložila 11. októbra 2002 súdnej kancelárii vyzvať matku odporcu, aby predložila okresnému súdu v lehote 20 dní písomné potvrdenie o štúdiu odporcu v Austrálii alebo aspoň doklad o podaní žiadosti o vydanie takéhoto potvrdenia. Dňa 23. októbra 2002 predložila matka odporcu okresnému súdu žiadané potvrdenie.

Vo veci konajúca sudkyňa nariadila 29. novembra 2002 pojednávanie vo veci na 16. december 2002. Uložila súdnej kancelárii zaslať predvolanie matke odporcu a predvolať taktiež sťažovateľa vrátane jeho právneho zástupcu s výzvou, aby sťažovateľ predložil potvrdenie o svojom príjme a príjme jeho súčasnej manželky.

Na pojednávaní konanom 16. decembra 2002 okresný súd vypočul sťažovateľa a matku odporcu. Právny zástupca sťažovateľa vzal návrh na začatie konania vo vzťahu k matke odporcu späť, na základe čoho okresný súd uznesením konanie v tejto časti zastavil. Pojednávanie bolo odročené na 18. december za účelom vyhlásenia rozhodnutia.

Na pojednávaní konanom 18. decembra 2002 bol vyhlásený rozsudok, ktorým okresný súd žalobu zamietol. Písomné vyhotovenie rozsudku bolo splnomocneným zástupcom účastníkov konania - matke odporcu (ktorá predložila okresnému súdu plnomocenstvo udelené jej odporcom 23. decembra 2002) a právnomu zástupcovi sťažovateľa doručené 20. januára 2003.

Dňa 6. februára 2003 bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľa proti rozsudku. Okresný súd zaslal 10. februára 2003 odvolanie na vyjadrenie splnomocnenej zástupkyňi odporcu (matke odporcu), ktorá sa vyjadrila listom zo 6. marca 2003 doručeným okresnému súdu 7. marca 2003. Spis bol krajskému súdu predložený 19. marca 2003.

Krajský súd uznesením č. k. 16 CoP 109/03-54 z 28. novembra 2003 prvostupňový rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Rozhodnutie krajského súdu a spisový materiál týkajúci sa posudzovaného konania bol okresnému súdu vrátený 19. februára 2004.

Vo veci konajúca sudkyňa uložila 19. februára 2004 súdnej kancelárii doručiť písomné vyhotovenie rozhodnutia odvolacieho súdu splnomocneným zástupcom účastníkov konania, vyzvať matku odporcu na oznámenie miesta jeho pobytu, resp. predpokladanú dobu štúdia odporcu v zahraničí, na predloženie dôkazov ohľadne jej tvrdenia o predaji bytu (za účelom hradenia študijných nákladov syna) a sťažovateľa vyzvať na predloženie

mzdových listov za obdobie od mája 2002 a na predloženie listín preukazujúcich jeho vyživovaciu povinnosť k ďalším dvom deťom.

Matka odporcu reagovala listom z 2. marca 2004 doručeným okresnému súdu v ten istý deň, v ktorom oznámila, že odporcovo štúdium v Sydney potrvá do 6. septembra 2004.

Vo veci konajúca sudkyňa nariadila 12. marca 2004 termín pojednávania vo veci na 29. marec 2004. Zároveň uložila súdnej kancelárii opäť vyzvať sťažovateľa a matku odporcu na predloženie podkladov požadovaných už vo výzve súdu z februára 2004.

Na pojednávaní konanom 29. marca 2004 dopĺňal okresný súd dokazovanie v zmysle záverov odvolacieho súdu vyjadrených v rozhodnutí z 28. novembra 2003. Pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom doplnenia dokazovania, okrem iného aj na základe návrhov právneho zástupcu sťažovateľa ohľadne zistenia povahy štúdia odporcu v Austrálii a výšky jeho príjmov dosahovaných popri štúdiu brigádnickou činnosťou.

Na základe pokynu vo veci konajúcej sudkyne súdnej kancelárii z 31. marca 2004 zisťoval okresný súd dopytom na Daňovom úrade Bratislava I a na Ústave informácií a prognóz školstva v Bratislave informácie o výške príjmov odporcu v období rokov 2002 - 2003 a o charaktere štúdia odporcu v Austrálii.

Z odpovedí doručených okresnému súdu 26. apríla 2004 vyplýva, že Daňový úrad Bratislava I neevidoval odporcu, pokiaľ ide o daň z príjmu fyzických osôb, a že jeho štúdium na „*SAE Technology College*“ v Sydney možno kvalifikovať ako ekvivalent pomaturitného štúdia v Slovenskej republike.

Na základe pokynu vo veci konajúcej sudkyne z 27. apríla 2004 zisťoval okresný súd u matky odporcu, v akom štádiu je zabezpečovanie písomných dokladov preukazujúcich výšku príjmov odporcu z brigádnickej činnosti popri štúdiu v Austrálii.

Odpoveď bola doručená okresnému súdu 10. mája 2004 s tým, že uvedené doklady sa dosiaľ nepodarilo zabezpečiť. Okresný súd opakovane v júli 2004 na základe pokynu vo veci konajúcej sudkyne súdnej kancelárii 27. júla 2004. Odpoveď bola okresnému súdu doručená 6. augusta 2004 s tým, že žiadané podklady sa stále nepodarilo zabezpečiť.

Vo veci konajúca sudkyňa dala 17. augusta 2004 súdnej kancelárii pokyn uložiť spis na lehotu do 1. októbra 2004.

Pokynom z 24. septembra 2004 však uložila vo veci konajúca sudkyňa predvolať splnomocnených zástupcov účastníkov konania, ako aj sťažovateľa na pojednávanie, ktoré nariadila na 6. október 2004. Matku odporcu uložila vyzvať na predloženie písomných dokladov o výške príjmov a výdavkov odporcu počas jeho pobytu v Austrálii v období od 1. mája 2002.

Okresný súd pojednával vo veci 6. októbra 2004, na pojednávaní doplnil dokazovanie aj výsluchom odporcu, ktorý sa pojednávania osobne zúčastnil. Pojednávanie bolo odročené na 25. október 2004. Na základe žiadosti odporcu zo 7. októbra 2004 bol termín pojednávania zmenený na 27. október 2004 z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti navrhnutých svedkov.

Dňa 18. októbra 2004 boli okresnému súdu odporcom predložené listinné dôkazy týkajúce sa nákladov na jeho štúdium v Austrálii.

Na pojednávaní konanom 27. októbra 2004 doplnil okresný súd dokazovanie výsluchom navrhnutých svedkov. Následne vzal sťažovateľ prostredníctvom právneho zástupcu návrh späť v časti týkajúcej sa zrušenia výživného za obdobie od 1. mája 2002 do 24. októbra 2004. Odporca so späťvzatím súhlasil. Okresný súd následne vyhlásil vo veci rozsudok, ktorým zrušil vyživovaciu povinnosť sťažovateľa k odporcovi, a to od 24. októbra 2004, vo zvyšnej časti konanie zastavil. Sťažovateľ aj odporca sa po vyhlásení rozsudku vzdali práva odvolania proti nemu.

Písomné vyhotovenie rozhodnutia okresného súdu bolo právnenému zástupcovi sťažovateľa doručené 18. novembra 2004 a pokiaľ ide o odporcu, zásielku pošta vrátila späť ako nevyzdvihnutú v odbernej lehote.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že okresný súd v označenom konaní porušil jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy: „Každý má právo, aby sa jeho vec (...) prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).“

Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníka konania a podľa spôsobu, akým v konaní postupoval súd (napr. III. ÚS 29/03).

Z judikatúry ústavného súdu však taktiež vyplýva, že nie každý zistený prietáh v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04). Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu ani jednorazová nečinnosť súdu v trvaní niekoľkých mesiacov nie je automaticky prejavom takej nečinnosti, ktorá odôvodňuje vyslovenie zbytočných prietáhov v konaní (pozri napr. II. ÚS 21/01).

Obsah predloženého súdneho spisu potvrdzuje skutkové tvrdenia okresného súdu o priebehu posudzovaného konania a o postupe okresného súdu v ňom. Podľa názoru ústavného súdu sa v tomto postupe nevyskytli dlhšie obdobia nečinnosti okresného súdu, ktoré by odôvodňovali záver o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov.

Postup okresného súdu v posudzovanom konaní bol limitovaný skutočnosťou, že odporca sa dlhodobo zdržiaval v zahraničí (v Austrálii), čo prirodzene ovplyvnilo dĺžku konania vzhľadom na dobu potrebnú na zabezpečenie relevantných podkladov na rozhodnutie vo veci, najmä ak z rozhodnutia odvolacieho súdu vyplynula povinnosť okresného súdu „... *konštruktívnym a cieleným výsluchom odporcu, ktorý v priebehu odvolacieho konania zrejme ukončil zahraničné štúdium, nepochybne zistiť za preskúmané obdobie jeho príjem z brigádnickej činnosti a preveriť použitie týchto finančných prostriedkov, najmä, do akej miery mohli pokryť náklady na štúdium, ako aj odôvodnené potreby odporcu...*“ Okresný súd nečakajúc na návrat odporcu zo zahraničia realizoval procesné úkony s cieľom zabezpečiť potrebné dôkazy v súčinnosti s matkou odporcu splnomocnenou neskôr na jeho zastupovanie v konaní. Uvedený postup nemožno považovať za neprimeraný či neefektívny v situácii, keď sťažovateľ ako žalobca v konaní

pred okresným súdom žiadne dôkazy ohľadne zamestnania, štúdia či zárobkových pomerov svojho syna okresnému súdu nepredložil. Rovnako na pojednávaniach konaných 16. decembra 2002 a 29. marca 2004, ktoré sťažovateľ v sťažnosti spomína, vykonával okresný súd dokazovanie, preto sa ústavný súd nestotožnil so sťažovateľovou námietkou o ich zbytočnosti, resp. formálnosti.

S ohľadom na tieto skutočnosti preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd postup okresného súdu v predmetnom konaní po prípadnom prijatí návrhu (sťažnosti) na ďalšie konanie kvalifikoval ako porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov.

Z vyššie uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. februára 2005